

Bába és Társai Nyomdaipari Kft.

6724 Szeged, Cserzy M. u. 11. Tel./fax: 62/464-015

Ablakos boríték **tól** a Zárócimké **ig!**

A vállalkozás 1990-ben alakult, kezdetben kereskedelmi tevékenységet folytatott, öt éve áttértek a nyomdaipari tervezésre, kivitelezésre.

Tevékenységi köre

- magazinok, könyvek, heti és havi újságok, kereskedelmi nyomtatványok előállítása,
- könyvkötés, régi könyvek kötészet felújítása,
- regény, mese, kifestőkönyvek szerkesztése, kiadása,
- készpénzátutalási megbízás és számlalevél készítése,
- síkköszörülés 2000 mm-ig, (vágógépkések szakszerű élezése)
- melegfóliázás, dombor- és fólianyomás (arany, ezüst, egyéb színek),

A Hírmondó a Bába és Társa Kft. Nyomdájában készült.
A Kft. a nyomtatást és a fűzést ingyenesen biztosítja részünkre

Tel.: 62/ 464-015

SZKBE Hírmondó
19. szám

Kiadja a Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület

Levél cím: 6701 Szeged, Pf. 1269

E-mail: szkbe@szkbe.hu

Honlap: www.szkbe.hu

Szerkesztő: Gila Csaba 70/ 610-0878

Felelős kiadó: Raisz Péter 30/ 907-5701

HÍRMONDÓ

A Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület időszakos kiadványa

19. szám

2004. december

A TARTALOMBÓL

Hírek, információk

Beszámoló a Tudományos Bizottság üléséről

Alapfokú barlangász tanfolyam

Kutatási beszámolók, túraleírások

Kutatóhétvége 2004 július 30 - augusztus 1.

Nyári tábor 2004

Kutatóhétvége 2004. szeptember 24-26.

Kutatóhétvége október 15-17.

Barlangtúra a Szelek-barlangjában

Dolomitok 2004

Egyéb publikációk

Trió jaj de jó! (barlangászadal)

AZ SZKBE ILLETÉKESEINEK ELÉRÉSI CÍMEI

Raisz Péter *elnök,*

6724 Szeged, Csongrádi sgt. 96/a

Tel.: 30/ 907-5701 vagy 62/ 492-344

pajszi@freemail.hu

Novotnik Gergő *titkár*

1135 Budapest, Hun u. 9.

6724 Szeged, Rókusi krt. 33. III/ 13.

Tel.: 20/319-0536

novotnikg@hotmail.com

novotnikg@freemail.hu

Tarnai Tamás *elnökségi tag*

2234 Maglód, Majláth u. 44.

mh: 5000 Szolnok, Ady E. út 26.

Tel: 20/ 910-7762 vagy 29/ 327-366

56/ 502-497

ttarnai@mol.hu

Szeredi Anna *elnökségi tag*

1173 Bp., Szürkebegy u. 73.

Ért. cím: 6726 Szeged, Közép Fasor 31-33. Móra Koll. barlangitucs@freemail.hu

Tel: 1/256-18-25 30/513 6554

Dobó Barna *elnökségi tag*

6721 Szeged, Széchenyi tér 8. II/10

Tel: 324-093 20/ 542-8147

E-mail: dobob@freemail.hu

Szegevári Gabriella *elnökségi tag*

5672 Murony, Áchim L. u. 28.

7633 Pécs, Madách u. 5/B IV/13.

Tel.: 30/5722707

neo31@freemail.hu

Topán László *ellenőrző bizottsági elnök*

7100 Szekszárd, Dr. Hirling Ádám út 15. fsz. 1.

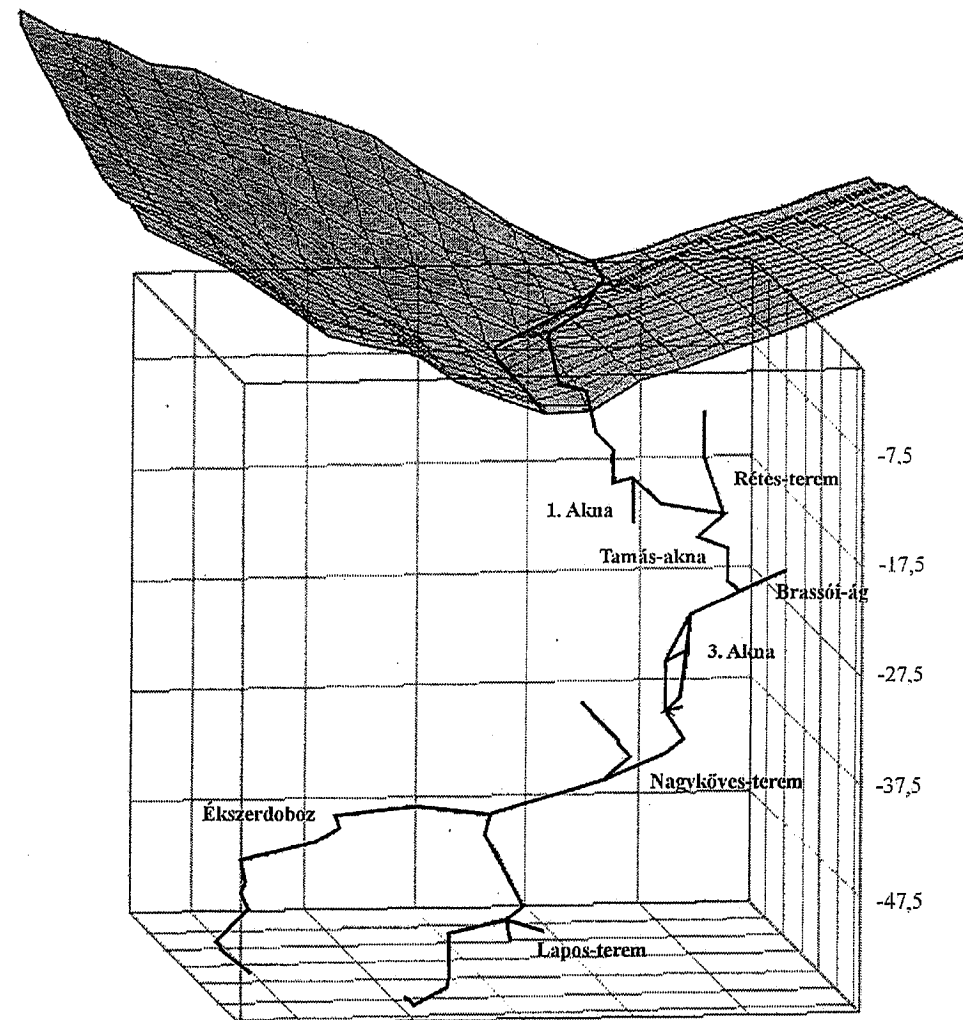
Tel.: 30/389-6714

colalto@hotmail.com

A TRIÓ-BARLANG POLIGONVONALA ÉS A FELSZÍN

A barlang és a felszín kapcsolata, a polygon és a CorelDRAW programok segítségével megszerkesztve.

A Szuadó-völgyet nagyjából északról (9°) látjuk enyhén (9°) felénk döntve.

A csapat

A résztvevők: Balog Balázs (Szami), Bauer Márton (Süni), Glódi Ilona, Ország János, Péterffy István, Rostás Attila, Szőke Emília.

/Szőke Emília/

A TRIÓ JAJ DE JÓ

2003-11-01

Akinek a lelke beteg, gyenge szíve vérzik,
Mássa meg a Trió végét mindennap egy hétig!
Ha befekszik a híg sárba, elmúlik a bánat:
Azután nem gyenge szíve, reumája fáj csak!

A szerelmi búbánatnak orvossága nem más:
Nem kell kocsmá, nem kell cigány csak kis Trió-mászás!
Hogy ha fáj majd minden tagod, kezed, lábad reszket:
Hűtlen babád, bús szerelmed végképp elfelejtet...

Táborunkban nincs szerenád, nincs szerelmes nóta,
Csak a patak énekelget évszázadok óta.
Rossz dolga van errefelé a sok kacér lánynak,
A triósok nem hozzájuk, gyógyfürdőbe járnak.

/Gáboros Miklós/

*Kellemes Karácsonyt és boldog újévet kívánunk
minden tagunknak!*

Kiss Viktor *ellenőrző bizottsági tag,*
7027 Paks, Szabadság u. 25
Értesítési cím: Szeged, Vajda u. 13/A III/11.

Tel.: 20/ 366-1132
E-mail: lussonium@freemail.hu

Szőke Emília *ellenőrző bizottsági tag,* pályázati vezető
7634 Pécs, Gém u. 18. 4-es ajtó

Tel.: 70/ 246-8000
szokeemilia@freemail.hu

Az Egyesület Orfűi címe:
7677 Orfű, Széchenyi tér 1.

Tel/Fax: 72/ 598-099

BESZÁMOLÓ A TUDOMÁNYOS BIZOTTSÁGI ÜLÉSRŐL
/2004. NOVEMBER 20./

Helyszín: Baranya ház, Pécs

Jelenlévők: Tarnai Tamás – kutatásvezető, Raisz Péter – elnök, Rostás Attila - kutatási vezető, Barta Károly – kutatásvezető, Novotnik Gergő – titkár, Szőke Emília, Ország János, Szegvári Gabriella, Nagy Menyhért Péter

2004. 11. 20-án tartottuk meg a kutatási szabályzat szerinti évenkénti kötelező tudományos bizottsági ülést (kutatási megbeszélést), melynek feladata a 2005. évi kutatások kitzúése volt. A gyűlés kezdéseként átbeszéltük a tudományos koncepciókat, majd ezeket összevetettük az erőforrásainkkal. A megbeszélés gerincét a kutatási objektumok egyenkénti, részletes felmérése és értékelése tette ki. Végül felállítottunk egy kutatási prioritást az egyes barlangok között és kijelöltük a fő feladatokat és felelősöket is. A jövő évi kutatások alkalmával az alábbiakban hozott döntésekhez tartjuk magunkat (természetesen, ha valahol megnyílik előttünk a nagy barlang, akkor újabb átbeszélés során módosítjuk koncepciónkat!!!)

A jelenlévők az alábbiakról hoztak döntést:

Gilisztás-barlang:

A Gilisztás-barlang lesz a fő kutatási objektum a 2005-ös évben. Célunk a Vízfő forráshoz tartozó barlangrendszerbe való bejutás, de minimálisan egy 200-300m járat feltárása, melynek jellege választ adna számos, még nyitott tudományos kérdésre. (felelős: Tarnai Tamás, Rostás Attila)

Szuadó-barlang:

A Szuadó-barlang végponti szifonjának feltárását jelöltük ki másodlagos célként. Ehhez elsősorban a villamos hálózat kiépítését kell befejezni, majd fűteomlasztással, később

„Maga a tanfolyam nem lesz rossz dolog?
 Ki ezt elolvassa, rád méltán dohog
 Dicséreted - vélem - elég lagymatag
 Hisz mennyekbe száll, ki karsztban matatva tag
 Persze pokolra is juthat, lent, hol a tárna tág
 De, mint tudjuk, ott a legjobb a társaság!
 Toborzód hirdesse: ki alant mássza a lyukat
 Kint lehet sáros, de bent felsőbb szférákba lyukad!”

/Kovács Balázs/-

KUTATÓHÉTVÉGE 2004. JÚLIUS 30 – AUGUSZTUS 1.

Pénteken egy óra körül értem a kisházhoz, ahol Böllér szerint egy Edit nevű barlangász már várt rám. A ház falán nyolc TISZTA! overall lógott, de a zsaluk, és az ajtók zárva voltak. Bekopogtam, talán alszik... semmi. Felmentem az ösvényen, lehet, hogy WC-n van ...semmi. Mivel előző este nem aludtam sokat, kitaláltam, hogy lemegyek a forráshoz és megmosom a fejem (kb. 35 fok volt), és ledőlök a kinti asztalra durmolni egyet, előbb-utóbb csak jön valaki. Lent a forrásnál megtaláltam Editet, aki nagy serényen mosott. No nem véres leplet kapkodtak el a habok, hanem gumicsizmákat. ☺ Sok-sok összepározatlan gumicsizmát. Gyorsan összeismerkedtünk, és összepárosítottuk a már elkészült csizmákat, majd a helyükre raktuk őket a már megszáradt overallokkal együtt. Ezután megkért Edit, hogy gyűjtsek fát az esti szalonnasütéshez, míg Ő bemegy Pécsre. Miután összeraktam egy kisebb kupac fát megebédeltem, és elérkezettnek láttam az időt a már említett alváshoz. A tervezett fél órás alvás négy és fél órára sikerült. Mire felébredtem már a teljes esti brigád ott volt (név szerint: Glódi Ilona, Molnár Edit, Rostás Attila, alias Böllér, és én). Rövid beszélgetés és kicsit hosszabb készülődés után (ezek a nők!) a strandra indultunk. Ott egy mászófal állta utunkat. Miután fölmásztunk a tetejére, bemásztunk a hűvösen hívogató tóba. Böllérral kitaláltuk, hogy strandolás nem létezhet fürdés nélkül, így hát rohamot indítottunk a lányok ellen, de Attila nem tudott úszni, a hadműveletet félbe kellett szakítani. Miután kimásztunk a vízből kis időt még a parton töltöttünk, és azután hazamentünk. Hazaérve gyorsan megsütöttük Böllér házilag készített szalonnáit, és utána aludni tértünk.

Másnap kora reggel megérkezett Tamás és Süni is. Tamás konstata, hogy mi rendelkezünk a MECSEK LEGJOBB BUDIJÁVAL. Összekészültünk, és fél kilenckor műszakba indultunk. A Gilisztást mélyítettük, 150 vödör követ és agyagot pakoltunk ki belőle. Közben megmutattuk Ilonának a Szuadót, és a Triót is. Ebédre ismét szalonnát sütöttünk. Közben Tamásék megemléstették, hogy még aznap haza kéne menniük, mert másnap reggel programjuk van. A műszak után ismét strandolni voltunk, úszás alatt pedig meggyőztük őket, hogy hajnalba is haza lehet menni. Ez alatt a parton már egy kisebb

gerinc mentén haladunk, ami 1-3 m széles, nagy mélységekkel a két oldalán. A 2 téri szonyos társunk annyira nem érezte jól magát ebben a helyzetben... Kisebb lemászások után az Amici nevű 30 m magas függőleges létrán értük el a Spallone dei Massodi lapos csúcsát. A hideg szélben jól esett a Tesco gazdaságos ananászkonzerv, meg a csoki... Már késő délutánra járt az idő, a Nap gyönyörűen megvilágította a környező hegycsúcsokat. Kis pihenő után lépcsőzetes szakaszokon és létrákon ereszkedtünk hosszan lefelé a Massodi alatti hágóba. Itt azt hittük, hogy megérkeztünk abba a hágóba, ahonnan fél óras sétával – a leírás szerint – el lehet érni az Alimonta menedékházhoz. A hágóban piros jelzésű nyilat láttunk, hogy menedékház lefelé. Megörültünk neki, hiszen már a nap lenyugvóban volt. Így elindultunk lefelé, és nem mentünk tovább fölfelé a következő létrasoron. Innen kezdődött az eddigi túránk lelkileg legmegterhelőbb szakasza. Kített helyen, a sziklafal oldalában 12-15 db 20-30 m hosszúságú, néhol a nagy

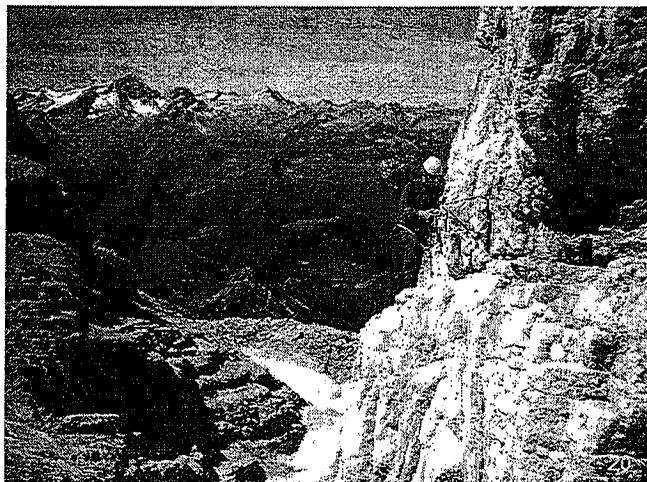
A Figari úton

mélység fölött aláhajló létra vezetett lefelé. Valamilyen oknál fogva senkinek sem volt kedve fotózni ezen a szakaszon. Leérkezve a havas firngyűjtőre bevártuk a csapat legvégét, közben pedig tanácskoztunk. Rájöttünk, hogy valószínűleg nem jó helyen jöttünk le a hegyről... Azt tudni kell, hogy Olaszországban minden turistajelzést piros sávval jelölnek, így nem olyan könnyű időben felismerni azt, hogy eltévedtünk. Mivel útközben nem találtuk sehol olyan bivakhelyet, ahol mindannyian elfértünk volna, és mivel már esteledett, ezért úgy döntöttünk, hogy megkeressük az Alimonta menedékházat, ott alszunk, és holnap onnan folytatjuk utunkat. Azt már tudtuk, hogy nem azt a menedékházat keressük, ahová a jelzett út visz, ezért le kellett térnünk az ösvényről. Igen ám, csak mindenki pánikszerűen elkezdte keresni a menedékházat, szétszéledve a csapattól. Jani a sarkára állt, pillanatok alatt összeszedte a csapatot, libasorba állította, és így indultunk keresgélni. Negyedórán belül megtaláltuk az Alimonta menedékházat, ami 2580 m magasban fekszik. Próbáltunk alkudozni a szállásdíjjal kapcsolatban, vállalva hogy mi elalszunk a földön is, fönnragadtunk a hegyen, ezért kényszerültünk a menedékházra, na meg diákok is vagyunk... Nem hatotta meg őket a dolog, kaptunk egy szobát közösen 4 némettel, ahol a földön matracokon alhattunk, fejenként 10 euróért. Gondoltuk, ennyi belefér, különben sem volt sok választási lehetőségünk. Este már jobb kedvünk volt, már poénkodtunk is a kisebb eltévedéssel... A hangulat a tetőfokára hágott, amikor kiderült, hogy egyik társunk

cipelnünk kell magunkkal. De ez legyen a következő nap gondja! Estére kellemesen elfáradva leértünk az autóhoz, és mindannyian sikerélménnyel aludtunk el.

Vasárnap reggel 5:30-kor keltünk, hogy reggeli után az első felvonóval 1600 m-ről fél óra leforgása alatt felmehessünk a Grosté hágóba (2446 m). A Bocchette útvonal szintkülönbsége nem

jelentős, mert a hegyeken nagyjából szintben kelünk át (végig 2500 és 3000 m között haladunk). A bocchette szó kis hágókat jelent. Találhatóbb nevet nem is lehetett volna adni ennek az ismert útvonalnak. A Brenta ég felé meredő hosszu, karcsu csúcaival és monumentális függőleges sziklafalaival a világ minden tájáról idecsábítja a hegyek kedvelőit. Az utakat a két

A felső Bocchette úton

világháború között kezdtek el kiépíteni, s modellként

szolgáltak a későbbi munkálatokhoz is. A Grosté hágótól déli irányban a karmezőkön át haladtunk fölfelé a 305-ös turistaúton, néhol havas, jeges részeken átkelve. A kiépített út már technikásabb, mint a tegnapi, de nem vészes. A meredek részeken végig létrák segítik a haladást, és mindenhol találunk drótkötelet, ahol csak szükség lehet rá. Az első, az Alfredo Benini út a Bocchette útvonal legkönnyebb szakasza, 3,5 óra alatt sikerült is végigmennünk rajta. Az útvonal megkerülte a Cima Grostét (2898 m), felvitt a Cima Falkner (2988 m) közelébe, majd a nagy mélység fölött drótkötél mentén lépcsőzetesen lefelé haladtunk. A Bocca Val Perse után kis csúszkálással tartítva nyugati irányban leereszkedtünk a hóborította völgyön, majd megkerültük a Cima Brentát, ebédeltünk egyet, gyönyörködve a szemközti gerincben, ami az utunk folytatása lesz. Tele hassal egy igen látványos szakasznak indultunk neki, amikor is kitett párkányokon és létrákon másztunk le egy meredek falon a Tuckett hágóig (2648 m), ami az első szakasz végét jelentette. Jókedvre derített, amikor láttuk a hágó alatt a Tuckett menedékház felé tartók technikáját: volt ki két lábon csúszva, és volt aki fenéken próbált lejutni a hólejtőn...☺

13:30-kor indul-tunk a második szakaszra, a felső Bocchette útra. Ez a Bocchette útvonal leghossz-szabb és legko-molyabb szakasza, ahol a haladást sok lépcsőzetes mászás nehezítette, melyek közül néhány keskeny gerincen, nagy magasságban vezet. A Tuckett-hágótól délre lépcsőzetes szakaszok és rövid létrák váltják egymást amíg hosszú és fárasztó utunk el nem érte a Garbari, majd a Dorotea-Foresti párkányt, amelyek a Brenta keleti oldalán húzódnak végig. Útközben az egyik kuloárban hosszabb, aláhajló mozgó létrával birkóztunk meg, melynek néhány alsó fokát odadrótozott vasrudakkal pótolták. A

utcabál előkészületei folytak. Fürdés után odamentünk, és jót mulattunk. Két sátor volt, az egyikben ételt, a másikban különféle italokat árultak. A zenét egyszemélyes zenekar szolgáltatta. Fergeteget buliztunk. Utána visszatértünk a kisházhoz, megvacsiztunk, és eltettük magunkat holnapra. Hajnalba Tamásék hazaindultak, ismét négyen maradtunk. Kilenc órára túrázók jelentkeztek, egy teljesítménytúrárs csapat, és egy nyugdíjas bányász bácsi. Mindenki jól bírta a tempót, így a kirándulás viszonylag gyorsan véget ért. Utána elmostuk a koszos felszerelést. Kitakarítottuk a kisházat, és elindultunk haza.

Ismét egy feledhetetlen hétvégét töltöttünk a Mecsekben, aki nem volt ott, sajnálhatja!

/Tóth László/

NYÁRI BARLANGKUTATÓ TÁBOR 2004 SZUADÓ-VÖLGY

Az idei évben is megrendezésre került a nyári kutatótábor. A szokásostól kissé eltérő időpontban, 2004. 06. 18 - 07- 04-ig. A táborban sok gyerek, barlangászpalánta ☺, és felnőtt megfordult. A tábor egyik alaptevé-

kenysége a kutatás volt. Főként a Trió, Rumba, és a Szuadó-barlangokkal foglalkoz-tunk. Ezek mellett persze a tapasztaltabb barlangász-októl lehetett elsajátítani a kötéltechnikázás, csomózás, és a nótázás fortélyait, és nem utolsó sorban azért túráztunk is. Az alábbiakban, néhány mondatban összefoglalom a napi eseményeket, melyben Tóth Móni

szemelvényei a tábori naplóból volt segítségemre.

2004. 06. 18. péntek:

A munkánk befejeztével 16:00 kor indultunk az UAZ-zal Emiliáéktól. Kimentünk Orfüre, majd Abaligetre, és összeszedtük a szükséges felszereléseket a táborhoz. A délután folyamán megérkeztek a Király gyerekek (Attila és András) akiket a szüleik hoztak ki. Ők elmentek a táborhelyre fát gyűjteni. Mikorra a kipakolást befejeztük, addigra már lobogott a tábor tűz, és jól esett a hús nyári estén körülülni. Az est folyamán befutottak Tamásék és Szamiék is, így estére 12-en voltunk a táborban

2004. 06. 19. szombat:

A reggeli után Jani vezetésével egy kis csapat elkezdte kiépíteni a tábort (zuhany, konyha, stb.). Mivel elég csapadékos időnk volt, a kutatási tevékenységek megkezdése előtt tájékozódunk a barlangok aktuális állapotáról (felderítő túra ☺). Szami vezetésével egy csapat lenézett a Szuadóba, Tamás pedig pár emberrel a Triót nézte meg. Néhány lelkes barlangással megtekintettem a Rumba barlangot, amit az év elején zártunk le. Tücsök irányítása mellett a kötélpálya is kiépítésre került, mellyel megkezdődhetnek a

kötéltechnikai gyakorlatok. A napot az esti vacsora koronázta be, melyet Móni és Kriszta készített.

2004. 06. 20. vasárnap:

Délelőtt Tamás vitt egy Trió végpont műszakot a Király testvérekkel, és Sünivel együtt. A két Gergőnk (az egyik igazából Gergely ☺) elment a Szuadó nagy omlást megnézni, mert egy túra alkalmával egy ígéretes részt találtak. A

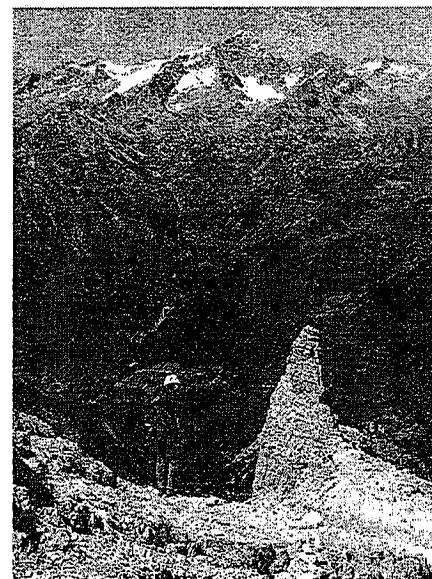
többiek a táborban szorgoskodtak, illetve köteleztek. Estére sajnos egy-pár embernek el kellett mennie, mert hétfőn dolgozniuk kell, és én is köztük voltam. Fájó szívvel hagytuk el a tábor, de már vártuk a következő hétvégét, amikor ismét a barlangász kispajtások között lehetünk ☺. A táborvezetést Tamás vette át.

2004. 06. 21. hétfő - 06. 25. péntek:

A hétköznapok kisebb létszámú csoporttal teltek, de azért általában jó volt a hangulat. Hétfőn a tábor idejére elegendő fa mennyiséget gyűjtöttek a táborlakók. Érkeztek új

m). Sajnos az idő nem kedvezett nekünk, a gyönyörű hegyeket csak a képzeletünkben láttuk. Mindent felhő borított. Pár óra gyaloglás után elértük az 1850 m-en található

Az Alfredo Benini út középső szakaszán

Casinei menedékházat, ahol utolért bennünket egy felhőszakadás. Itt eldöntöttük, hogy visszafordulunk, amint csendesedik az eső. Így is történt, és késő délutánra leértünk az autóhoz. Megkerestük ideális szálláshelyünket egy fenyővel körülvett kis tisztáson. 4-en sátorban aludtak, 3-an pedig a mikrobuszban. Vacsorakor megterveztük a következő napot, mely szerint még reggel korán elindulunk fel a hegyre egy két napos túrára, bejárjuk a Bocchette útvonal mindhárom szakaszát, és fenn alszunk valahol bivakban a hegyen. De hát ember tervez, Isten végez... Így nem ez történt. Még péntek este elkezdett esni az eső, csendesen, kitartóan. Megérkezett a hidegfront... ☹ Azért picit reménykedtünk, hátha éjszaka eláll... De nem... Hajnalban csörög az óra ... és továbbra is halljuk az eső kitaró kopogását. Mindannyian tudtuk, hogy

ilyen időben nincs értelme a hegyre menni, hiszen ott még havazhat is. Így legalább kialudtuk magunkat. Délelőtt ment az sms-ezés az itthoniakkal, hogy milyen időjárásra

számíthatunk. A meteorológusok szerint változó időjárás várható. (Akkor milyen az esős, rossz idő?!?) De nem keseredtünk el, örültünk, hogy a mikrobuszba mindannyian beférünk egy unaloműző kártyapartyra. Kora délután, a kártyázást is megunva, valaki megszólal: „Nem esik az eső!”. És tényleg! Gyorsan csomagolás, aztán irány a hegy! A térképen kinéztünk egy kisebb via ferrátát (Sentiero Vidi), ami kb. 2500 m-ről indult, és az olaszok a 390 számmal jelölték. 13 óra körül indultunk, és másfél óráig tartó nagyobb szintemelkedés után elértük a Grosté felvonó középső állomását 2100 m-en. Rövid tanácskozás után eldöntöttük, hogy lerövidítjük az utat és kabinos felvonóval felmegyünk a 2446 m-en fekvő Grosté hágóba. Így is történt, és rövid séta után elértük a via ferráta kezdetét, ahol felvehettünk a két rövidkantárral, karabinerrel és kötélfékkel felszerelt beülönket.

Ekkor már gyönyörűen sütött a nap, kevés felhő volt az égen, és örültünk a szikláknak, hegyeknek. Az út technikailag nem volt nehéz, a sziklatömb oldalában vezetett végig északkeleti irányban, gyönyörű panorámában. Kicsit örültünk is, hogy erre a túrára módosult a tervünk, hiszen így a magashegyi túrázásban kevésbé jártasak is a könnyebb túra során ráérezhetnek itt a via ferráta izére. A túra során rájöttünk, hogy a csapat lassabban mozog, mint ahogyan terveztük. Picit aggódtam, hogy hogyan tudunk majd következő nap haladni a tervezett útvonalon, hiszen akkor már a nagy hátizsákot is

DOLOMITOK 2004.

Most már negyedik éve, hogy minden augusztus 20-a környékén kiutazunk Észak-Olaszországba a Dolomitokba egy kicsit hegyet mászni, via ferrátázní. Így történt ez idén nyáron is.

A „via ferrata” hegyekben, sziklákon vezető kiépített utakat jelent, melyek legtöbbször meredek hegyoldalak kitett párkányain, szinte függőleges sziklafalain és éles gerincein haladnak. Alattunk sokszor szédítő mélység tátong, fölöttünk a függőleges sziklafal

A Sentiero Vidi úton

vállalkozó szellemű turisták olyan magaslatokba juthattak, amely addig a sziklamászók kiváltsága volt. A Dolomitok a hegyek szerelmeseinek paradicsomává vált. A hegyek magassága ugyan nem túl jelentős (a legmagasabb csúcs a Marmolada, 3342 m), ám a meredek hegyoldalak, az óriási függőleges sziklafalak és a szélsőséges időjárás miatt magashegyi körülményekre kell felkészülnünk.

Minden évben egy hegycsoportot „támadunk” meg, és bejárjuk valamennyi via ferrátáját. Ez alkalommal 4 teljes napot szántunk a Brenta-csoport meghódítására, melybe beterveztünk egy ráhangoló, bemelegítő túrát, egy esős napot, a 3 szakaszból álló Bocchette, valamint a Brentari és Castiglioni ferrátát.

Augusztus 19-én délután némi pesti kavargás után rátaláltunk a Vízműtől kölcsönzött mikrobuszra, és a többi barlangász kispajttással (akik most átalakultak hegymászóvá), összesen heten elindultunk. Mindannyian tele voltunk erővel, ambícióval, lelkesedéssel. A csapat nagy része még nem járt a Dolomitokban, de bíztunk benne, hogy ők is hamarosan a via ferráták szerelmeseivé válnak. Az ausztriai autópályákat elhagyva pénteken reggel 9-re megérkeztünk az olaszországi Madonna di Campiglioba. Kiadós reggeli után összecsomagoltunk, és elindultunk a bemelegítő túrára a Brentei menedékházhoz (2182

tornyosul. Az előrejutást mesterséges fogásokkal, létrákkal, hidakkal segítik, biztonságunkat az utak mentén végighúzó drótkötelek garantálják. Olyan magashegyi túra ez, melynek során alaposan megmozgatjuk izmainkat és próbára tesszük ügyességünket.

A Dolomitok hegyeinek különleges szépsége, óriási mérete és izgalmas története a via ferráták kiépítése előtt nem volt ismert Európában. A biztosított utak megjelenésével azonban a

emberek is és közösen szerveztek kirándulásokat felszínen, és felszín alatt. Másnap Vass Béla bácsi vezetésével egy csapat a Rumbában szorgoskodott, melynek eredményeként a barlangba bekerült sarat kidepóztuk a kútgyűrűk köré. A fiatalok strandoltak és köteleztek. Novotnik Gergőék tovább kutatták a Szuadó omlását. A táborvezetést Tóth Móni vette át Tamástól. Szerdán munka után kinéztünk a táborba Szamival, és pont jókor érkezünk, vacsorára. A vacsi töltött káposzta volt, melynek sok ember örült ☺). A hét többi napján is folyt a Szuadó és a Trió feltárása, és a Rumbából a depózás. Topi szervezett egy kiruccanást ☺ a Jakab-hegyre, melynek nagy sikere volt. Tücsökék a környező kisebb zombolyokba tettek látogatást. A hétközi nagy esőzések miatt az UAZ felhozatala a völgyből nehéz feladat volt, melyet a táborlakók sikeresen oldottak meg.

2004. 06. 26. szombat:

Újra visszatértek, akik elmentek a táborból a múlt hétvégén (Jani, Emília, Szami, ja meg én is köztük voltam). A triót bontottuk, depóztunk a délelőtt folyamán, Janiék beszerző körútra mentek. Raisz Peti vezetésével túráztak a többiek a Trióba. Délelőtt ismét új emberek érkeztek: dr. Andi, és paksi ismerősök. Kötéltechnika - és csomózásktatás folyt a délutáni órákban Barna vezetésével. Vacsi előtt egy kis mentési gyakorlat (kísérlet) volt, melyet Tóth Móni írásából idézek „Esti műsor: Káprázatos mentés kötélről. Böllér próbálta Janit menteni, de hosszas kínlódás után Jani mentette le Böllért. Röhögtünk egy keveset.”

2004. 06. 27. vasárnap:

Reggel egy Rumba műszak indult Jani vezetésével. Raisz Petiék EÜ dobozokat akartak felfúrni a Trióba és a Szuadóba, de csak a Szuadóba sikerült. Szamiék megnézték, hogy a Jószerencsét-aknarlang eddig újból feltárt része mennyire omlott vissza. A délután folyamán sajnos többeknek el kellett menniük (köztük voltam én is ☹) Tóth Mónit idézve „Vacsora után maradt a kemény mag”☺. Este a tábortűz mellett egy kisebb amatőr színi társulat alakult, de sajnos az előadás premierje elmaradt ☹.

2004. 06. 28. hétfő - 07. 02. péntek

A második héten az időjárás nem kedvezett nekünk és a létszám sem volt magas. Tóth Mónit idézve: „Hétfő. Nem volt ébresztő. Mivel mind a nyolcan fenn aludtunk, az ébredés

sorrendjében szivárogtunk le reggelizni. Délelőtt kötéltechnikáztunk, és még soha nem látott rendet raktunk a táborban. Ezután a fiatalok mind a heten bementek a fáluba vásárolni. Hat óraker közösen vacsiztunk bundás kenyeret. Az egyre sűrűsödő dörgések jelezték a közeledő esőt. Letakartuk a sátrakat, és a farakást. Minden kint lévő cuccot behordtunk, felmentünk a hálóba ☺ játszani. Várjuk az eső végét.

Az amúgy is lapos hangulatot még az eső is tetézi. Hiányoztok Barlangász Kispajtások !! Kedd: Tízen vagyunk. Visszajött Miklós, és tegnap este Ambrus Gergő. Egész délelőtt pihentünk, mivel esett az eső.” Délután a Szuadóban folyt a kutatás, a táborban kötéltechnikáztak a többiek és Süniek elmentek beszerző körútra. A hét második felében depózás folyt a Trióban, kötéltechnikáztak, túráztak, és a túraút egy részét is rendbe tették. A hét folyamán egy kedves barlangász társ látogatott ki a táborunkba Tegzes Zoli személyében (Pro Natura Karszt-és Barlangkutató Egyesület), a táborlakók nagy örömeire ☺. Csütörtökön egy csapat gyerek érkezett (szegediek) egy kicsit kötelezni. Pénteken megérkezett Gila Csabi, és el is ment Ambrus Gergővel és Raisz Petivel a Rumbába kutatni. Pénteken este a „dolgozó emberek” visszatértek, és jött velünk egy kedves barlangász lány (Glódi Ilona) a Pizolit Barlangász Sport Egyesületből.

2004. 07. 03. szombat:

Reggel elmentünk a Rumbába depózni, és bontani. Ebéd után pihiztünk és köteleztünk, gyakoroltuk a társmentést, ami most nekem is sikerült ☺. A mentést többen is megcsinálták, nagyon élvezték. A kis pihentető kötelezés után elkezdtünk tábor bontani, mert tudtuk, hogy az UAZ nem tud lejönni a völgybe, és mindent fel kell cipelni a Körtvélyesre, ami nem kis munka. A vacsi mellett jókat énekeltünk Gáboros Miklós bátyánk vezetésével, ami nagyon jó hangulatot teremtett. A hangunk egy kicsit hamiskás volt, de az állatokat nem zavarta ☺. Vasárnapi napunk elment teljes egészében a táborbontással, rendrakással.

Összességében jó hangulatú volt a tábor, kutatás szempontjából nem a legeredményesebb, de azért haladtunk egy kicsit a nagy barlang felé. ☺ A barlangászzal összefüggő gyakorlati és elméleti tudásunkat gyarapítottuk, és sok szép élményben volt részünk.

fő látványosságát, a Zichy-barlangot. Ezt a barlangot sajnos lezárták, így belülről nem volt alkalmunk megcsodálni (bár, ha jól értesültünk túravezetővel látogatható), de a látvány kívülről nézve is lenyűgöző volt. A barlangszáj egy hatalmas sziklafal hasadéka, melyből teljes szélességében bővizű patak folyik, hogy 30m-rel távolabb a magasból nagy robajjal a Körösbe zuhanjon.

Visszafelé úgy döntöttünk, hogy a folyó másik partján megyünk vissza, ahol néhol szintén szédítő mélységű sziklafalak tetején vezetett utunk, miközben a mélyből a köveken megtörő Körös morajlása hallatszott. Ki érve az erdőből kereszteztük a falut, így természetesen az esti sörözés a helyi kiskocsmában ezúttal sem maradhatott el, de ezúttal ott találtuk túravezetőnket Száddámot a többi helyi barlangással és kötetlen beszélgetésbe elegyedtünk.

Másnap elérkezettnek láttuk az időt, hogy fogadalmunkhoz híven visszatérjünk az oly ígéretes Bíró Lajos barlanghoz. Miután ismét átvergődöttük magunkat - mezítláb, bakancsunk a vállunkon és botokkal támogatva - az erős sodrású patakon, elértük a bejáratot. Ezúttal overallt és gumicsizmát is hoztunk magunkkal és készen álltunk a nagy hódításra.

Rögtön a bejárat után egy kisebb vízeséssel találtuk szembe magunkat, majd később, úgy 10 perc séta és egy szifonkerülő megmászása után egy terembe értünk, ahol úgy 3 méter magasból lezuhánno vízesésen kellett felküzdenuk magunkat. Nem sokkal később térdre kényszerültünk egy kis nyílás előtt, ahol csak négykézláb juthattunk át. A nyílás felén pedig a patak folyt keresztül. Így bejutottunk egy terembe, ahova egy apró lyukon át tört be a víz. Ezt már sajnos nem mertük bevállalni, pedig később megtudtuk, hogy még ezen is át tudja magát passzírozni az ember (miközben az 5-6°-os víz egyenest a nyakánál folyik be az overallba) és a barlang további szépségeket rejt. Egy kicsit sajnálom, hogy nem voltunk akkor tökösebbek, de azt hiszem túl nagy felelőtlenség lett volna, ha hárman úgy megyünk mélyebbre ebben a csodaszép, ámde teljesen ismeretlen barlangban, hogy közben a felszínen senki nem tudja merre járunk. Talán egyszer visszatérünk egy túravezetővel. (Akkor meglátogatjuk az állítólag még ennél is szebb Pokol barlangot is.)

Másnap a szinte már megszokott éjszakai záporok után összeszedtük sátrainkat és a helyben megismert, új barátságokat kihasználva, Dacias támogatással, nehéz szívvel elindultunk hazafelé.

A résztvevőktől elnézést kérek, ha mindez nem pontosan így történt, ahogy leírtam és főleg nem ebben a sorrendben, de így hét hónap távlatából nem olyan egyszerű a történeti hűséget visszaidézni, bár az emlékek előttem vannak, mintha csak tegnap történt volna. Azt hiszem a lényeg talán papírra került és remélem nem volt olyan unalmas sem.

Úgy gondolom mindannyiunk véleményét tolmácsolom azzal, hogy érdemes lenne ezt a túrát megismételni, hiszen biztos vagyok benne, hogy Románia második legnagyobb karszt vidéke még rengeteg csodát rejt a kíváncsi barlangász szem elől.

/Balogh Balázs (Szami) Bonyhád, 2004. 11.12./

hosszúka, kb. 30m magas bejárata van, melyek a gyalog úttól 20 méterre felfelé láthatóak. A jobb oldali bejáratból teljes szélességében folyik ki a hegy gyomrából a patak és hatalmas, sötétzöld mohától vastagon belepott

Sziklák között zubog lefele a völgyben folyó patak felé. A bejáraton besétálva csodaszép látvány fogadja az érdeklődőt. A patak kristálytisza vízből év milliók alatt kioldódott ásványok lerakódva sárgásbarna szőnyeget terítenek az ember lába alá, mintegy hívogatva a sekély patakban gázolva a barlang mélységei felé, sajnos mi gyalog tűrára készültünk, így megfelelő felszerelés híján nem tudtunk messzire bejutni. Elhatároztuk azonban, hogy még visszajövünk a napokban.

Utunkat tovább folytatva a völgyben megcélzottuk Tízfa települést, keresztezve vadregényes fenyveseket, hegygerinceket és völgyeket. Míg elértük a „falut”, mely tulajdonképpen több tanya egy közigazgatási egysége. A házak, házcsoportok egymástól viszonylag nagy távolságra fekszenek egymástól, nagyjából 4 km² területen. Nincs főter és nincsenek utcák, turista jelzéssel pedig nem, vagy nagyon ritkán találkozik a vándor. Így érthető módon nem volt egyszerű a tájékozódás. Nem tudtuk hol érkeztünk be a területre és milyen irányban kell tovább mennünk. Próbáltunk az elvett elénk kerülő helyiektől segítséget kérni, de sajnos senki nem tudott magyarul és mutogatással az erdőben az első kanyar után nem sokra mentünk. Az idő pedig szépen elszaladt. Tudtuk, hogy nagyon messze van még a tábor és lassan el kezdett sötétedni és mi ott álltunk külföldön, a nagy sűrű, ismeretlen, erdő közepén. Hárman két lámpával. A feszültség nőtt és viták követték egymást. Magam is összezőrdültem Ilonával, amit azóta is sajnálok, már csak azért is, mert neki lett igaza (még egyszer bocsi Ilona, ha olvasod).

Szóval a helyiek félre érthető mutogatását, a térképen jelölt terepviszonyokat és tárgyakat követve elindultunk egy jónak vélt irányba, a reggel óta velünk három lábont sántikáló kóbor kutyával együtt, akit fekete-fehér foltjai miatt elneveztünk Foltosnak és akinek még az este adtunk egy kis szalámi bőrkét, aztán azóta sem bírtuk lerázni. Foltos az úton többször összehalászott a környék kutyáival. Nem tudom már mi volt a félelmetesebb, hogy sosem kerülünk ki ebből a román rengetegből, vagy a felénk viczorogva vágatózó kóbor kutya hordák. Foltos becsületére legyen mondva a sánta lába ellenére hárommal is elbánt egyszerre.

Nos ilyen és ehhez hasonló kalandokat átélve folytattuk utunk és ahogy egyre több helyről kaptunk igenlő bólogatást a „Sunkulyos?” kérdésre lettünk egyre nyugodtabbak. Már sötét volt mire elértük a falut. Persze ezt rögtön meg kellett ünnepelnünk egy kis jófajta helyi sörrel. Amúgy minden nagyon olcsó (a sör 130 Ft kocsmában), úgyhogy nem érdemes otthonról vinni kaját. A falu pedig szép helyen feküdt, de az a félig működő gyárrom és az erőltetett emeletes lakótelep a burkolatlan parkolóival nem emelte éppen a szépségét.

Másnap elhatároztuk, hogy meglátogatjuk a Révi-szorost, amiről az útikönyv olyan elismerően beszélt. Ide a folyót követve, nagy sziklafalak tetején keresztül jutottunk el. Csodaszép látvány volt, ahogy felkapaszkodtunk a meredek hegyoldalon és elénk tárult az alattunk mintegy száz méterre zubogó, vadul kanyargó Körös. Ez a terület kedvelt kiránduló hely, így több helyen építettek gyalogos függőhidakat, melyek sajnos igen elhanyagolt, rossz állapotban voltak. Kb. két órás gyaloglás, mászás után elértük a szoros

A jövő évi nyári tábor előre láthatóan a régi időpontban lesz, július utolsó és augusztus első hete.

/Rostás Attila/

KUTATÓ HÉTVEGE 2004. SZEPTEMBER 24-26. AZ ORFŰI-PATAK ELTERELÉSE A SZUADÓ-BARLANG NYELŐJÉBE

Szept. 24.

Péntek este találkoztunk Emiéknél. Az új egyesületi autóval (még egyszer köszöni Tamás!

☺) Emília, Novotnik Gergő meg én kimentünk az orfűi irodába kipakolni az előző éjszakáról megmaradt Tesco-s cuccokat, majd irány a kisház. Nem sokkal utánunk befutott a második csapat (Ország Jani, Süni, valamint két új tagunk, Varga Karolina és Szigetvári István) és az UAZ. Vacsora közben próbáltunk megegyezni a kelés és az indulás pontos idejében, több kevesebb sikerrel. A munka adott volt, tehát ezen nem volt mit vitázni. Időközben sikerült számszerint öt illegális lakót befognunk és bebörtönöznünk a korábban szebb napokat is megélt papagájkalitkába. Az utazás és egyéb fáradalmak miatt (én d.e. fél 10-re értem haza a Tesco-ból), hamar nyugovóra tértünk.

Szept. 25.

A reggeli kelés természetesen szokás szerint nehezen ment, kb. fél óra csúszással sikerült felverni a társaságot, és nekiültünk a reggelinek. Közben Szegvári Gabi is megérkezett 7 óra körül, így végre teljes volt a csapat. Az előkészületek közben Janival ismét elkaptunk kilenc pelét, úgyhogy elég nehezen fértek már el a kalitkában. Emiékkal megbeszéltük, hogy ha végzünk 1-re, akkor Orfűn találkozunk és sarasan, mocskosan (a helyiek úgymint megszokták már ☺) részt veszünk egy ünnepezen.

Elindultunk hát az UAZ-zal Abaligetre a cuccokért. Felejthetetlen élmény marad számomra, mert először vezethettem ezt az orosz csodát, szerencsére nem okoztunk semmilyen közlekedési kaoszt. Abaligeten bepakoltuk a cuccokat és irány a Szuadó-völgy! Némi tanakodás után megpróbáltuk a körtvélyesi kaptatót és az UAZ, most már Gergő vezetésével, ismét legyőzte a hegyet. A völgybe azért nem mertünk leereszkedni, így taligában hordtuk le a szerszámokat. Gergő és Gabi „újoncainkat” levitték a Szuadóba, mi pedig Sünival nekiálltunk megkeresni a nyelvőszáját. Mire a túra visszaért, el is dobáltuk a köveket a vélt nyelvőszájról. Kis pihenő után elkezdtük kimélyíteni az árkot és gátat építettünk. Kajálás után Süni lelkesen kezdett munkába. Egy hatalmas „Destroy!” kiáltással, no meg egy méretes csákánnyal látott neki a patakmeder megnyitásához. A csapás pontossága nem volt az igazi, így a csákány a vízben landolt, Süni arcába pedig egy jó adag sár fröccsent. Jó reflexszel azonnal hátraugrott, mi meg jót röhögünk. Hamarosan megnyitottuk az utat és reménykedtünk, hogy jó helyen ástuk ki a nyelvőt. Szerencsére a víz hamar lezúgott, elégedetten nyugtáztuk a sikert. Folyamatosan mélyítettük a patak útját, hogy a régi patakmederbe minél kevesebb vízmennyiség jusson, így könnyebb legyen a végleges elterelés és a gátépítés. D.u. 4-re végeztünk a munkával,

így az orfűi buliból kimaradtunk. Azt hittük, a nehezen már túl vagyunk, így már megkönnyebbülten indultunk az UAZ-hoz. A meló nehezen azonban csak ekkor kezdődött: 2-2 emberke jutott egy taligára, de igencsak megkínlódtunk mire feljutottunk a gerincre a meredek és csúszós hegyoldalon. Novotnik Gergő elég intenzíven keresetett valamit útközben és sokszor úgy vélte, hogy megvan, legalábbis elég hirtelen mozdulatokkal „ugrott” a földre többször is (©). Süni a nap folyamán szerzett magának két új barátot is. Azonban se a „kis barátja” (hosszúnyelű kacsacsőr) se a „nagy barátja” (csákány) nem voltak hajlandók segíteni, sőt elégedetten nyújtóztak a taligában. Ilyen apróságok miatt nem lógattuk az orrunkat (csak a nyelvünket) és végül 5 óra körül értünk a kisházhoz.

Éppen nekikezdünk a vacsorának, mikor csörgött a telefonom. Ország János főmunkatárs kért engedélyt egy kis alkohol-vétkezésre. Rövid gondolkodás után, mint a kutatás vezetője, „nagyduzzogva” megadtam az engedélyt, de csak azzal a feltétellel, hogy nekem is hoznak (©). 8 óra körül befutott Marci és Tegzes Zoli, Emi és Jani is megjöttek a fotózásból és csatlakoztak a vacsorához. Kicsit később benézett hozzánk Ollé Peti és „Búvár” Szabolcs. Tegziék rögtön követelték a bírságot. Mi csak néztünk, majd kiderült, hogy Janiék a következő „mikulás-csomagot” találták az Abaligeti-barlang előtt hagyott autó ablaktörlője alatt:

„Tilosban barlangászásért két sör bírságot számítunk fel! Fizetési határidő: 2004. 09. 25. A kisházban. PRO NATURA (Tegzi, Marci)”

A jó hangulat egész este jelen volt, így csak éjfél körül kerültünk ágyba.

Szept. 26.

Az esti parti miatt lazán vettük a reggeli ébresztőt, kivéve Emit és Janit, akik fél 6-kor keltek és le is léptek fotózni. Mi a bolt nyitására időzítettünk, 7 óra körül keltünk. Süni volt a fő tápbeszerező, jó sok kakaócsiga volt a bizonyítéka, hogy jól végezte munkáját. Rostás Attila is befutott, hozott szőlőt, sült kacsát, sütit és mindenféle finomságot. Kaja után Gabi és Marci leléptek. Az eredeti terv szerint Gergő és Süni lenyomtak volna egy műszakot a Rumbában, mi a Trió-túra után váltottuk volna őket, ha közbe nem szól a technika ... A túrával elég gyorsan végeztünk, viszont a Rumbához visszaérve senkit sem találtunk ott. Végül egy cetli tájékoztatott minket a szerencsétlen helyzetről: Az akku le volt merülve! Be kell vallanom, ez az én bűnöm volt, de a társaság nem szomorkodott az elmaradt műszak miatt, talán Böllér meg én lógattuk picit az orrunkat. Az idő nem lett volna elég, hogy feltöltjük az akksit és visszamenjünk, így ezt véglegesen lefűjtük. Ehelyett rendesen sikerült délben megkajálni, valamint szépen megtisztítottuk az összes szerszámot és ruhát a Vízfőnél.

Mindent összegezve jól sikerült a Kutató hétvége, hiszen a fő feladat a patak elterelése volt, amit terven felül sikerült megoldanunk. Ismételten eltöltöttünk egy nagyon jó

innenső oldalán – ahol mi is nyugovóra tértünk – állt a fentebb már említett egy rönkfá ház, ahol alkalmunk volt sok természetet kedvelő, magyar ajkú sporttársunkkal megismerkedni, de erről majd később. Mikor megérkeztünk erre a mesés helyre az idő úgy hét óra körül lehetett és teljesen kivilágosodott, ezért rövid tanakodás után úgy döntöttünk a szabad ég alatt fogunk aludni. Sajnos azonban ez nem tarthatott sokáig (értsd, úgy fél óra), mivel kedves barátaink - akik már kiélvezhették az éjszaka nyújtotta nyugodt alvás minden percét – nem hagytak tovább pihenni minket sem.

Alapos, hosszú reggeli után megérkezett végre túravezetőnk is, Száddám (nem az iraki) és kezdetét vehette a várva várt Szelek túra (fél óra alvás és 15 óra utazás után!) szerencsére Száddám is hasonló formában volt egy átmulatott éjszaka után, így nem diktált eszeveszett tempót). Mint megtudtuk, a barlang jelenleg ismert 3 szintje összesen több, mint 50 km

hosszú, így Kelet-Európa leghosszabb mészkő barlangja. A kutatás napjainkban is folyik és a labirintus további új járatokkal kecsgetet. Mi kb. 6 órát töltöttünk a mélyben, ezalatt elértük az alsó szinten kialakított bivak helyet, a barlangászok akár több napot is eltöltenek a minden nyáron megrendezésre kerülő kutató tábor ideje alatt. Erre azért volt szükség, mivel a nagy távolságok miatt nem lenne célszerű naponta több órát veszíteni a le és fel jutások miatt a kutatási területhez. Őszintén szólva engem inkább a barlang hatalmas mérete bűvölt el, mint a szépsége. Jellegében én talán a Mátyás-hegyi barlanghoz tudnám hasonlítani, persze annál sokkal-sokkal hosszabb. Bevallom azóta nagy csodálója vagyok Száddámnak, aki másnaposan a hat órás út alatt az ötven kilométer hosszú járatokban egyszer sem bicsaklott meg és fejből végig tudta merre járunk. Mindezt tette olyan játsszi könnyedséggel, hogy megőrizve humorát, megismerhettük a barlang kialakulásának történetét és az itt élő két őshonos madárfajt. Talán ezekről érdemes ejteni pár szót. Szóval Száddám szerint - ha jól emlékszem - ezt a barlangot az oroszok hordták össze, hogy megmutassák a világnak (vagy a románok vették a hozzávalókat a rusziktól, mindegy)... Hoztak hajón a világ másik sarkából egy-két bazi nagy követ, meg sziklát, sőt egy-kettőt fejjel lefelé, mert ilyen még nem volt senkinek és így rakták össze a barlangot és csak hordták, hordták amíg 50 km nem lett. Azt is túravezetőnkől tudtuk meg, hogy egyedül itt fészkel a szigorúan védett JUJU madár is. Aminek hatalmas tökei vannak és ahogy repül mindig beveri őket valamelyik sziklába és akkor engedi ki csodálatos hangját: JUJUÚÚJ. Továbbá a barlangban él még a hasonlóan ritka HIHI madár, aki látva társa szerencsétlenkedéseit jókat röhög rajta.

Szóval kellően elfáradva és sok okosságtól bölcsen fejeztük be rövidnek éppen nem mondható barlangi sétánkat. Este táborfüzet raktunk és igyekeztünk bepótolni az elvesztett kalóriákat. Másnap, azaz vasárnap sokan – eredeti céljuknak megfelelően – hazamentek, csupán mi (Ilona, Böllér és én, Szamóca) maradtunk – szintén eredeti célunknak megfelelően – ismerkedni a gyönyörű tájjal, a Király-erdővel és néhány környékbeli barlanggal.

Útikönyvünkre támaszkodva hétfőn elindultunk egy hosszabb felszíni túrára. Utunk domboldalakon, szurdokokban vezetett és nem egyszer sebes folyású, bő vizű patakokon kellett átkelnünk, melyek nem voltak éppen veszélytelenek. Út közben alkalmunk nyílt megtekinteni a mesés Bíró Lajos barlangot. Ennek a barlangnak két hatalmas

Szóval, mint mondtam heten voltunk, mint a gonoszok. Az utazást mindenkinek magának kellett megoldania, ami nem is volt olyan egyszerű, tekintve, hogy közvetlen járat nem ment és mindenki a tömegközlekedést volt kénytelen választani gépkocsi híján. Mi, értsd Ilona, akit Böllér csábított el a túrára Budapestről /amúgy a barlangász alaptanfolyamon haverkodtak össze / és aki jó barlangászként természetesen rögtön ígért mondogatott, a második személy magától értetődően az a pernahajder, szoknyapecér Böllér barátom és természetesen jómagam, a Szamáca. Szóval mi, pénteken április 2-án délután Pécsről indultunk, egy román busztársasággal (tudom még a nevét, de a reklám miatt most nem írhatom ide). Úgy számoltunk, hogy hajnal kettő óra körül érünk az egyik faluhoz, (a nevére már nem emlékszem, pedig ezt most nyugodtan leírhatnám, de talán nem is fontos), Ahonnan még 12 km – t kell gyalogolni a Nagy Magyar barlangig, ahol a többiek táboroznak. Ők egyébként vonattal érkeztek Vársonkolyosra, ahonnan már csak 3 km volt a tábor.

A terv az volt, hogy Novotny Gergő csatlakozik hozzánk, mivel ő Pestről jött egy másik busztársasággal, és abból a 12 km – re lévő faluból együtt gyalogolunk be a barlangig. Igen ám, de nekünk a határon jóval tovább tartott az átjutás, és Romániában pedig már nem tudtuk a feltöltő kártyás telefont használni, így ő várt egy darabig, de aztán, hogy nem jöttünk, gondolta talán rossz helyen vár és mi már régen ott vagyunk, így hát nekivágott egyedül hajnal háromkor ismeretlen területen, térkép nélkül a román tájaknak. Szerintem a mai napig nem igazán tudhatja merre ment, de odaért és ezzel szememben egy hős lett! Már csak azért is, mert nekünk ugyan volt térképünk, de így sem volt egyszerű, ráadásul mire a nagy hátizsákokkal eljutottunk Vársonkolyosig már világosodott, így valamivel könnyebb volt a helyes utat megtalálni, de addig is nem volt egy megnyugtató érzés ismeretlen tájon, kis román falvak között kóbászolni az éjszaka közepén, pedig mi hárman voltunk (szóval ez a Gergő tényleg nem semmi). Itt kell megemlítenem, azonban egy újabb nagyreményű sporttársunkat, Ilonát. Ő ugyanis a hosszú buszút után, hajnalban, semmi alvással és fél mázsás hátizsákkal a vállán úgy dzsasztázott az úton, hogy alig bírtuk tartani a lépést, de a kondíciójáról még „nagy örömeinkre” többször meggyőződhattünk az elkövetkező pár napban.

Szóval, mint mondtam már világosodott mikor elértük Vársonkolyost. A falut elhagyva egy kicsit rossz utat választottunk, amikor a turistajelzést követtük, mivel mint később kiderült a jelöletlen földes út sokkal rövidebb lett volna, de én egy cseppet sem bánom, ugyanis a falut elhagyva egy szikla tetejére értünk, ahonnan gyönyörű látvány tárult elénk a Sebes-Körösre. Itt a folyó egy kis völgyből érkező tőri át magát kanyarogva két sziklafal közt, melyek tetejéről letekintve a völgyben sétáló ember csupán kis pontnak tűnik.

A hajnali szürkületben a sziklák közt leereszkedve mintegy ötszáz méter megtétele után megtaláltuk végre a Nagy Magyar barlangot, ahol a többiek a megbeszéltek szerint sátrat vertek. Hát nem mondom volt érzékük a helyszín választáshoz, itt a Körös ugyanis egy 90°-os fordulattal a köveken hangosan átcsapva rohan tovább a falu felé. A kanyaron túl a barlang hatalmas (kb.20m-es) szája tátongott, melyhez egy kis gyalogos függőhíd vezetett egy kis rönkfá háztól. A barlangot már az ősember is lakhelyül használta, melyről rajzok és leletek formájában a helyszínen kiállítást tekinthet meg az érdeklődő. A part

hangulatú, eredményes hétvégét, ami bizonyítja: érdemes eljöttötök kutatni! (Véletlenül se akart ez célzás lenni ☺)

Jó szerencsét!

/Nagy Menyhért Péter/

KUTATÓ HÉTVÉGE 2004 OKTÓBER 15-17.

Okt. 15. Péntek

Már reggelre tehető a kutató hétvége kezdete. ½ 8 körül indultam az UAZ-al (HUH... a reggeli csúcs!) a Novro-ba. Vettem cukrot, kolbászt, hagymát, krumplit, meg ami kellett, ezután irány a Praktiker és a Tesco. Az utóbbinál valami kezdő pénztáros lehetett, mert kb. fél óra volt míg elkövetett egy áfás számlát. No, mindegy, még így is elég könnyen ment minden. Délután 2-re kellett mennem a vasútra felszedni az embereket. Kis járkálás és telefonálás után sikerült találkozni Anettel, Karával és Böllérral. Elballagtunk az uaz-hoz ahol Ország Jani már várt minket. A cuccokat beraktuk, mi Janival elhúztunk a buszpályára, a többiek meg elmentek még a Novro-ba pár dolgot venni. A buszpályán nem találtunk senkit, ami nem is volt baj, mert már meg voltunk pakolva rendesen. Miután újra összefutott a csapat, indultunk Béla bácsihoz a nagy hiltiért. Itt jutott eszünkbe, hogy a kis kínai fűróra is szükségünk lesz, így visszafordultunk Janiék-hoz. (már megint ez a k. forgalom) Mikor Orfűre érteztünk, Emi és Edit már vártak minket, Böllér még lecsót is kapott. Ki bent, ki kint kajált, Janiék pedig felrakták a tanfolyamhoz szükséges köteleket a Vízfő-höz. A két „áldozat” : Edit meg én. A feladat: pruszikolás az egyik fán és dülferezés a Vízfő feletti sziklás hegyoldalon. (Utóbbi nagyon frankó volt.) Már sötétedett, mikor visszaértünk a kisházhoz és összeraktuk a műszakot. (Ne olvasd újra, tényleg lementünk bontani. ☺) Este fél 9-kor indult el a kis csapat (Böllér, mint művezető, Kara, Anett, Tegzes Z. és én) az UAZ-al. Megálltunk a Rumba mellett és kiraktuk a cuccokat. Én visszavittem az UAZ-t a Körtvélyesre, és mire visszaértem a barlanghoz, a többiek összerakták a motyót. Kiderült, hogy nem lesz elég a benzin a hétvégén. Tegzi megígérte, hogy hoz másnap reggel egy kis naftát. (Hatalmas köszö az egész Pro Naturá-nak!) Így már nyugodtan indultunk el bontani. A két lány felváltva boldogította Tegót a felszíni ügyeletnél, mi meg jól megizzadtunk a nagy hiltivel. A tervünk az volt, hogy jó mélyen befúrunk 22-es fűrószákkal, majd levessük az egészét. Először Rostás Attila barátom rugaszkodott neki a feladatnak. Becsülettel küzdött, izzadt is rendesen, de nem értünk el átütő sikert. Beizzítottuk a „kis sárgát” és párat pukkantottunk, majd depóztunk és váltottunk. Ahogy kézbe vettem a hiltit, rájöttem, mitől izzadt meg Böllér. Komoly erőkifejtésre volt szükség ahhoz is, hogy ne tekerje ki magát a kezemből. Felvátva fűrtam, pukkantottam, réseltem és végül is jól haladtunk. Ahogy kiértünk a felszínre, a lobogó tűz nagyon jólesett. Kicsit átmelegedtünk, beszélgettünk, aztán elindultam vissza az UAZ-ért, a többiek meg összepakoltak. Kicsivel éjfél előtt értünk vissza a kutatóházhöz és azt hiszem, egyikünknek sem volt szüksége esti mesére az elalváshoz...

Okt. 16. Szombat

A késői lefekvés ellenére kénytelenek voltunk korán kelni reggel, mivel Béla bácsi a 7:30-as busszal érkezett az orfűi elág.-hoz. Előtte azonban mindenki tápolt és ébredezett. Két műszak indult szinte egy időben. A Rumba-műszak (Béla bácsi, Szami, Kara és én, mint műszakvezető) indult hamarabb. Beugrottunk még a boltba, majd a busz megállónál megvártuk Béla bácsit. Szegvári Gabinak és Marcinak integettünk, aztán irány a barlang. Majd ismét visszavittem az UAZ-t a Körtvélyesre. Szerencsére Szigetvári Pisti pont mögöttem jött és vissza tudta vinni a kulcsot a kisházhoz. A másik műszak (Rostás Attila, mint műszakvezető, Raisz Peti, Süni, Jádkí Laci + 2 haverja, Szigetvári Pisti) ezután indult gyalog az UAZ-hoz. Raisz Peti vezetésével felvitték a cuccokat kocsival a gerince, majd onnan (magad Uram, ha szolgád nincsen) lepakoltak a Gilisztáshoz. A pakolás és előkészítés egész délig elhúzódott, ezután Pisti és Böllér maradtak dolgozni. Bontottak, depóztak stb. (☉) és d.u. 3 körül fejezték be. A Rumba-műszak is eléggé lassan indult, mert nem akart beröffeni az aggregátor. Illetve beindult, de mire leértünk a végpontra, leállt. Újraindítás után Béla bácsi az időre való tekintettel elindult haza, amit jól is tett, mert hamarosan elkezdett szakadni az eső. A nagy hiltit ugyan ismét levittük, de nem sokat használtuk, inkább a jól bevált patronos megoldással próbáltuk tágtítani a végpontot több-kevesebb sikerrel. Szami is „belekóstolt” a mókába, pukkantott egy párat, de mivel 3 ütőszár is beszorult, átvettem a stafétabotot. „Kiugrottunk” egy kicsit a felszínre, hogy Pisti leváltsa Karát az ügyeletnél. Mivel addig nem sikerült, nekiláttunk felszítani az előző esti tüzet, majd irány vissza a barlangba. Kara már kevésbé volt vállalkozó, nem akarta kipróbálni a mókát, így én munkálkodtam elől, míg ő depózott hátra. 12 után jöttünk ki, és nemsokára megérkezett az UAZ is. Jani hozta fel a túrás csapatot a kisházról. Ők sebtében indultak a Trió felé gyalog, így nem csoda, hogy a barlangkulcs nálunk maradt... ☉ Közben megérkezett a váltásunk Raisz Peti és Süni személyében. Mi visszagyalogoltunk a kisházhoz és megpihentünk. Petiékre sok munka várt, mivel műszak után még vissza kellett menni a Gilisztáshoz is a szerszámokat összepakolni és elhozni. Eközben a kisházban sűrögtek a lányok (Emi, Gabi); ment a paprikás krumpli előkészítése, no meg tortát sütöttek. Erről még később írok... Eközben előkészítettem a táborfüzetet. 4 körül feltettük Marcival a hagymát, majd ment bele a többi. A csapat is kezdett összeverődni. Végeztek a tanfolyamosok a Vízfőnél, jöttek Böllérék a műszakból és a túrából. A virsliket is kisütötték Emiék és fél 7-felé kezdtük porciózni a kaját. A számolás eredménye: 23 fő volt jelen a vacsoránál. Hamar elfogyott az összes kaja, ezután kiderült, hogy a torta, amit egész délután én rejtegettem, nekem készült! (Ezúton is szeretném megköszönni, hogy gondoltatok rám, nagyon aranyosak vagytok. ☉) ezután nekiálltunk megsütni a bepácolt húsokat a tűzön, bent pedig készült egy kis forralt bor is. Ahogy ez a hír körbejárt, előkerült pár doboz sör, 1-2 üveg bor, meg némi pálinka is. Egész este nagy volt a jókedv, bár valahol a hegy fölött már jelezte egy-két villámlás, hogy csak átmeneti lesz a délutáni jó idő. Szerencsére ekkor este még nem érkezett meg...

Okt. 17. Vasárnap

Reggel Böllér jó korán felkelt, azonban a szakadó eső hamar visszakergette az ágyba, és nem keltett fel a műszakosokat. 8 után kelt fel a társaság és lefűjtük az egész asznapi

programot. A tanfolyamosok is otthon maradtak, így Jani hiába várta őket a busz megállónál az esőben. Régen tapasztalt nyugalommal reggeliztünk, majd két részre osztottuk a csapatot. Az egyik felével lementünk a Vízfőhöz és alaposan elmostuk a szerszámokat, valamint az UAZ-t. Eközben a másik csapat mosogatott, takarított, Jani meg a fűrókkal befelődött. Mire mindennel végeztünk, szokás szerint elállt az eső is. Míg arra várakoztunk a réten, hogy fel legyen takarítva a padló a kisházban, Simi kutyája vívott külön csatát a ketrecbe zárt pelével. Nagyon jó kedvet varázsolt a társaságnak, így jó kedvvel indultunk haza.

Jó szerencsét!

/Nagy Menyhért Péter/

TÚRA KELET-EURÓPA LEGHOSSZABB MÉSZKŐ BARLANGJÁBA

Régi ígéretnek teszek most eleget azzal, hogy végre nekilátok és megpróbálok valami beszámoló félét írni erről a rövid, de élményekben annál gazdagabb kirándulásról Romániába a Szelek barlangba. Ez a kis expedíció ugyanis immáron lassan öt hónapja történt, de az emlékek még elevenen élnek bennem. No meg Böllér barátom nem hagyott élni azóta és minden egyes találkozásunkkor azzal nyaggatott, hogy mikor teszek már eleget ígéretnek és írom meg az eseményeket. Így hát meghajlottam a nyomás alatt és íme most kedves olvasó eme gyümölcsöt élvezheted. Igaz kicsit késve ugyan, de annál „érettebben”. Egyébként, amúgy is ritkán történik, hogy az egyesület külföldre túrát szervez, ezért valóban fontosnak tartom magam is, hogy ezeket az eseményeket megörökítsük az utánunk következőknek. Egyúttal kedvet teremtve a jelenlegi tagoknak ahhoz, hogy nagyobb számban vegyenek részt ezeken a megmozdulásokon. Sajnos a kedves sporttársak meglehetősen kevesen jöttek el, pedig Tücsök nem kevés munkával annyira lelkesen szervezte. Szegénykém kicsit elszontyolódott, amikor mindössze heten jöttünk össze. Itt meg is ragadnám az alkalmat, hogy megköszönjem neki mindannyiunk nevében ezt az élményt. Mert valóban, Kelet-Európa leghosszabb barlangjában járni nem mindennapi élmény volt. Na de nem akarok rögtön a közepébe vágni. Menjünk csak szépen sorba!

Először is talán pár szót ejtenék erről a Szelek nevű lyukacsokról és az őt körül ölelő tájról. Az Erdélyi Szigethegység részeként, a Bihar – Vlegyásza északnyugati nyúlványaként emelkedik ki a tájból a Királyerdő. Gyéren lakott terület, karszt jelenségekben igen gazdag. Három fontos folyó határolja: északon a Sebes – Körös, délen a Fekete – Körös, keleten a Jád - patak. Területe 1150 km². A hegycsúcsok magassága 1000 m körüli. Mondhatnátok, hogy hát ez nem nagy durranás, hiszen hasonlóan magas Magyarországon az Északi - Középhegység, magasságát tekintve valóban, de tájat tekintve teljesen más! Ez a terület valahogy sokkal vadregényesebb. Sűrűbben vannak a hegyek egymásra boltozódva, összezsúfolva. Sok a fenyőerdő, a meredek sziklafal. A hegyek közötti völgyekben pedig gyorsfolyású patakok rohannak hatalmas köveken áthömpölyögve céljuk felé. Sok helyen az átkelést gyalogos függőhidak segítik, de erről később még esik szó. Lássunk is talán hozzá a konkrét történethez!